Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	3 maart 2021
Portefeuille(s)	Armoede
Portefeuillehouder(s):	Marjolein Moorman
Behandeld door	Directie Inkomen (5.1.2.e @amsterdam.nl)
Onderwerp	Amsterdamse uitwerking Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende.

In het college heeft op 2 maart 2021 besluitvorming plaatsgevonden over de zogenoemde TONK. TONK staat voor Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten. Hieronder volgt een korte beschrijving van de landelijke inzet, de uitwerking die het college hieraan geeft, en het financiële kader waarbinnen de TONK wordt uitgevoerd.

TONK in het derde economische steun- en herstelpakket
Met de bedoeling om huishoudens te ondersteunen waarvoor de bestaande steunmaatregelen in verband met de coronacrisis geen of onvoldoende soelaas bieden, heeft het kabinet de TONK geïntroduceerd (Kamerbrief van 9 december 2020). Het gaat om een tegemoetkoming voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen, met name hun woonkosten. De TONK geldt van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021. De TONK is niet landelijk uitgewerkt als steunmaatregel. Gemeenten moeten zelf tot een uitwerking komen binnen het wettelijke kader voor de bijzondere bijstand.

Vanuit het kabinet en de Tweede Kamer is er de nadrukkelijke wens dat de TONK ruimhartig wordt toegepast, zeker voor de groepen die geen aanspraak kunnen maken op andere regelingen en een grote terugval in inkomen kennen. Het kabinet wil daarbij niet dat gemeenten financiële risico's lopen bij de uitvoering van de TONK. Gemeenten moeten kunnen doen wat nodig is: een tegemoetkoming verstrekken voor de essentiële vaste lasten voor groepen die dat nodig hebben. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal daarom goed de vinger aan de pols houden. Dit is ook in bestuurlijk overleg zo afgesproken. Gemeenten is gevraagd om het tijdig aan te geven als er financiële problemen dreigen.

Uitwerking TONK in Amsterdam
Met haar uitwerking van de TONK biedt Amsterdam een gerichte tegemoetkoming voor huishoudens die met hun inkomen niet meer in staat zijn hun bestaande hoge woonkosten te betalen. De tegemoetkoming wordt afgestemd op het inkomenstekort dat een huishouden heeft om te kunnen voorzien in hoge lasten. Dit geldt ook voor mensen die beschikken over spaargeld e.d. (tot € 31.340 per persoon) of die overwaarde hebben in hun huis.
Het bedrag van de vermogensgrens is gelijk aan de vermogensgrens die landelijk geldt bij de huurtoeslag. Waar mensen met een sociale huurwoning een beroep kunnen doen op huurtoeslag wanneer hun financiële middelen niet meer toereikend zijn, kunnen Amsterdamse huishoudens met een huurwoning in de vrije sector of een eigen woning tijdelijk een beroep doen op de TONK.

Voor de TONK zijn door het college tijdelijke beleidsregels vastgesteld. Hierbij is aansluiting gezocht bij het instrument woonkostentoeslag in het kader van de bijzondere bijstand. Met een aantal aanpassingen wordt deze beter toegankelijk en uitvoerbaar gemaakt, terwijl de tegemoetkoming TONK zo veel mogelijk op hetzelfde niveau uitkomt als de woonkostentoeslag. Daarbij hoeft iemand zich bij de TONK niet in te zetten om goedkopere woonruimte te vinden; deze verplichting wordt normaal gesproken wel gehanteerd bij toekenning van bijzondere bijstand verlenen voor hoge woonlasten. De *Tijdelijke beleidsregels TONK Amsterdam* worden zo spoedig mogelijk gepubliceerd op overheid.nl. Het aanvraagformulier voor de TONK wordt zo snel mogelijk gepubliceerd op de website www.amsterdam.nl/tonk. Amsterdammers kunnen via de website dan bepalen of zij in aanmerking komen voor een tegemoetkoming TONK en elektronisch een aanvraag indienen. Wie in aanmerking komt voor de TONK, krijgt deze in één keer toegekend voor de hele periode van januari tot en met juni 2021, dus ook voor de periode voorafgaand aan de aanvraagdatum.

Financiële kader
Het Rijk stelt voor de uitvoering van de TONK in twee tranches middelen beschikbaar aan gemeenten. Volgens de bestaande verdeling zullen deze tranches voor Amsterdam uitkomen op in totaal € 11,7 miljoen. Het Rijk geeft aan dat indien nodig een bijstelling van het budget passend zal plaatsvinden. Ook is het mogelijk dat het Rijk voor de tweede tranche een aangepaste verdeelsleutel gebruikt. Over de hoogte en verdeelsleutel van de tweede tranche aan TONK-middelen zal overleg plaatsvinden met VNG en Divosa.

Amsterdam raamt op basis van het aantal potentiële rechthebbende en de gemiddelde prijs in 2021 een bedrag van circa € 19,8 miljoen voor de tegemoetkoming in hoge lasten. Voor de uitvoering worden de kosten geraamd op een bedrag van € 0,7 miljoen. In totaal is de raming € 20,5 miljoen. In de raming zitten een aantal onzekerheden vanwege het gegeven dat zowel de prijs als de aantallen een inschatting is.

Tot een bedrag van € 11,7 miljoen kunnen de uitgaven voor de TONK worden gedekt uit de rijksmiddelen waarop vrijwel zeker uitzicht bestaat. Het financieel kader is voor een bedrag van € 8,8 miljoen niet sluitend. De gemeente Amsterdam anticipeert op aanvullende rijksmiddelen, dit mede gezien de nadrukkelijke wens vanuit het kabinet en de Tweede Kamer dat de TONK ruimhartig wordt toegepast. De Tweede Kamer heeft op 2 februari jongstleden ook de motie-Van Weyenberg aangenomen waarin wordt gevraagd te monitoren of deze vrijgemaakte middelen

voldoende zijn om de TONK ruimhartig uit te voeren en wanneer dit niet voldoende is, meer middelen ter beschikking te stellen. Wij vertrouwen erop dat mede gelet op de wens vanuit het kabinet en de Tweede Kamer om de TONK ruimhartig uit te voeren, er ook voldoende budget komt voor de uitvoering. Via de VNG en Divosa zijn we intensief in overleg met het ministerie van SZW over de uitvoering van de TONK.

Er bestaat desondanks een risico dat de uiteindelijke rijksbijdrage niet toereikend zal zijn om de uitvoering van de TONK volledig te dekken. In dat geval zal binnen het programma(onderdeel) 7 aanvullende dekkingsmaatregelen worden getroffen.

De besteding van de rijksmiddelen hoeft niet specifiek aan het Rijk te worden verantwoord; de verantwoording loopt via de gemeentelijke jaarrekening. Uitgaven voor de TONK zullen apart worden geregistreerd, zodat de monitoring adequaat kan worden ingericht.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marjolein Moorman
Wethouder Armoede

Bijlagen
1. Hoofdlijnen uitwerking TONK Amsterdam